

Zaštita prirode

Zakonski osnov

Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 i 95/2018)
 Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 i 9/2020)
 Zakon o inspeksijskom nadzoru ("Sl. glasnik RS", br. 36/2015, 44/2018 i 95/2018)
 Zakon o prostornom planu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 88/10)
 Uredba o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.)
 Uputstvo za izradu programskog budžeta Ministarstva finansija (ažurirano u novembru 2019.)
 Uredba o lokacijskim uslovima ("Sl. glasnik RS", br. 35/2015, 114/2015 i 117/2017)
 Pravilnik o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem ("Sl. glasnik RS", br. 68/2019)

Naziv opštine/grada:

Zrenjanin

Naziv organizacije koja je prikupljala podatke:

Institut za regionalni razvoj

Indikator 1.3. U posmatranoj JLS upravljači zaštićenog područja III kategorije usvojili su planove upravljanja zaštićenim područjem koji obavezno sadrže: - saglasnost nadležnog organa za zaštitu životne sredine JLS; - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode; - saglasnost nadležnog ministarstva ili organa autonomne pokrajine ako zaštićeno područje obuhvata zemljište i druge nepokretnosti u svojoj Republici Srbije, odnosno autonomne pokrajine i dobra od opšteg interesa.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - planovi upravljanja zaštićenim područjem ne postoje ili ne sadrže potrebne saglasnosti, uslove i mišljenja organa i organizacija	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - planovi su usvojeni sa zakašnjenjem do više od 1 godine	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - planovi su usvojeni u zakonskom roku, sadrže saglasnost, uslove i mišljenja organa i organizacija	2	
IZNAD STANDARDA - U posmatranoj JLS svi planovi su usvojeni u skladu sa zakonom, javno su dostupni i objavljeni na zvaničnom veb sajtu	3	Planovi upravljanja su javno dostupni. Upravljač Ustanova "Rezervati prirode", izrađuje petogodišnje planove i dostavlja ih direktno gradskoj upravi. Prilikom donošenja planova, traže saglasnost, kao i uslove i mišljenja od Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode.
Indikator 1.4. Planovi iz indikatora 1.3. se ostvaruju godišnjim programima upravljanja koji imaju saglasnost nadležnog organa JLS i dostavljeni su nadležnom organu do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu. Upravljač zaštićenog područja dostavio je izveštaj o ostvarivanju godišnjeg programa za prethodnu godinu do 15. decembra tekuće godine.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - Za planove upravljanja zaštićenim područjem nisu izrađeni godišnji programi u periodu 2020-2022 i nadležni inspeksijski organi ne sprovode nadzor	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - postoje godišnji programi ali nisu izrađeni blagovremeno i inspeksijski nadzor se ne sprovodi nad svim upravljačima; nisu dostavljeni svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - godišnji programi su izrađeni blagovremeno u periodu 2020-2022 i inspeksijski nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; izveštaja o ostvarivanju godišnjeg programa se dostavljaju na vreme ili sa malim zakašnjenjem (ne duže od 3 meseca)	2	Godišnji programi upravljanja i izveštaji o njihovom sprovođenju postoje, ali nisu javno dostupni.
IZNAD STANDARDA - Godišnji programi su izrađeni blagovremeno u period 2020-2022 i inspeksijski nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa su dostavljeni blagovremeno; godišnji programi i izveštaji su javno dostupni na veb sajtu JLS ili upravljača zaštićenog područja	3	
Indikator 1.5. % povećanja površine zaštićenih područja u JLS (ZP III kategorije u nadležnosti JLS) u odnosu na ciljeve utvrđene planskim dokumentima JLS.	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - JLS uopšte nije predvidela proširenje zaštićenih područja; ostvarenost ciljeva je manja od 50%	0	Iako je generalnim planom Zrenjanina 2006-2026 predviđeno da se parkovi "Plankert" i "Čokliget" svrstaju u kategoriju zaštićenih prirodnih dobara, to još uvek nije učinjeno.
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - ostvareno je 50 – 80% zadatih ciljeva	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - ostvarenost cilja je 80 - 100% u predviđenim rokovima	2	
IZNAD STANDARDA - % povećanja zaštićenih područja je veći od zadatih ciljeva	3	
Indikator 2.1. U postupku izrade prostornih i urbanističkih planova (od uticaja na prirodu) nadležni organ JLS je pribavio: - uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode; - mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - nadležni organ JLS nije pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu); prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti nisu usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima; ograničenja propisana aktom o zaštiti nisu preneti u prostorni i/ili urbanistički plan.	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) ali su uslovi istekli i/ili planovi nisu izrađeni u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su delimično usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.	1	

U SKLADU SA ZAKONOM - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.	2	U prostorni plan grada Zrenjanina, unešeno je mišljenje pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode
IZNAD STANDARDA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima. Planovi su ažurirani u skladu sa novim saznanjima i podacima o stanju prirode i zaštićenih područja; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti se redovno ažuriraju u skladu sa izmenama planova područja posebne namene i/ili programa upravljanja zaštićenim područjima, kao i sa novim planovima i programima.	3	
Indikator 2.2. Važeći prostorni plan JLS: - sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima (zaštićena područja, zaštićene divlje vrste i pokretna zaštićena prirodna dokumenta) i evidentiranim prirodnim dobrima (područja, vrste i pokretna prirodna dokumenta od značaja za zaštitu, za koja nije pokrenut ili sproveden postupak zaštite); - sadrži podatke o ekološki značajnim područjima Evropske unije NATURA 2000 (posebna područja za očuvanje staništa i vrsta i područja posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta ptica, u skladu sa propisima Evropske unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica) koji su navedeni u Uredbi o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.) - sadrži podatke o (pokretnim i nepokretnim) objektima geonasleđa; - sadrži mere i aktivnosti 0 planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; - sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem. - Prostorni plan JLS je ažuriran (kroz izmene i dopune) sa aktuelnim stanjem zaštićenih područja koja su proglašena nakon stupanja na snagu prostornog plana	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - u prostornom planu JLS izostaju podaci o zaštićenim prirodnim dobrima ili su podaci netačni, nepotpuni ili zastareli; plan ne sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima;	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - važeći prostorni plan sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, mere i aktivnosti planirane zaštite ali plan nije ažuriran; postoje manji propusti prilikom utvrđivanja podataka o zaštićenim dobrima;	1	Prostorni plan postoji, i u njemu su uneti podaci o zaštićenim prirodnim dobrima, mere i aktivnosti planirane zaštite ali plan nije ažuriran
U SKLADU SA ZAKONOM - prostorni plan JLS je ažuriran i sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima proglašenim nakon usvajanja plana;	2	
IZNAD STANDARDA - prostorni plan je ažuriran, sadrži sve neophodne mere i aktivnosti planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem.	3	
Indikator 3.1.b O izradi planova upravljanja zaštićenih područja obavestena je javnost i sprovedena javna rasprava	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - više od 50% planova usvojeno je bez javne rasprave;	0	Javna prezentacija Plana upravljanja Specijalnim rezervatom prirode „Carska bara“ za period od 2022. do 2031. godine, održana je 29.07.2022. Desetogodišnji plan upravljanja SRP "Ritovi donjeg Pottisja", predstavljen je 5.07.2015. godine. Ne postoje podaci o javnim raspravama za ostala zaštićena područja na teritoriji opštine. Javno dostupni su samo planovi upravljanja SRP "Okanj bara" i PP "Rusanda". PIO "Potamišje" je proglašen tek prošle godine, tako da plan upravljanja još uvek ne postoji. Upravljač "Okanj bare" je potvrdio da nije sprovedena javna rasprava prilikom donošenja plana upravljanja.
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - između 50 – 80% planova je usvojeno uz organizovanu javnu raspravu;	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - o izradi planova redovno je obavestavana javnost i sprovedena je javna rasprava u više od 80% slučajeva;	2	
IZNAD STANDARDA - javnost je redovno učestvovala u izradi planova kroz organizovane javne rasprave; postoje objavljeni izveštaji o učešću javnosti ili su izveštaji dostupni na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja.	3	
Indikator 3.2. Upravljač zaštićenog područja je uključen u postupak izdavanja lokacijskih uslova, građevinske dozvole i izradu planova i programa koji imaju uticaj na zaštićeno područje, a koji su donošeni u prethodne tri godine (2020-2022)	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
NEPRIHVATLJIVO - upravljač nije obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 50% slučajeva	0	Nigde u planovima nije navedeno da je obavestjen upravljač. PIO "Potamišje" je tek 2023. godine proglašeno. Upravljač "Okanj bare" je potvrdio da nisu kontaktirani u poslednje tri godine.
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - upravljač nije obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u manje od 50% slučajeva	1	
U SKLADU SA ZAKONOM - upravljač je obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 80% slučajeva	2	
IZNAD STANDARDA - upravljač redovno učestvuje u izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. Dozvola	3	
Indikator 4.1. U budžetu JLS za 2018, 2019 i 2020. godinu izdvojena su sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode i sredstva za izradu planiranih studija zaštite i sredstva su potrošena u skladu sa namenom	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene

NEPRIHVATLJIVO - sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode uopšte nisu izdvojena u poslednje tri godine; sredstva su potrošena za druge namene; uopšte nisu izrađene planirane studije zaštite.	0	
ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - rebalansom budžeta sredstva za zaštitu prirode su značajno smanjena; više od 50% sredstava za zaštitu prirode su potrošena za druge namene; više od 50% studija zaštite nije izrađeno.	1	U sve tri analizirane godine u okviru kategorije V PROGRAMA KORIŠĆENJA SREDSTAVA BUDŽETSKOG FONDA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE GRADA ZRENJANINA prenosi se obaveza iz prethodne godine po osnovu izrade tehničke dokumentacije za park "Bagljaš" u Zrenjanin.
U SKLADU SA ZAKONOM - sredstva za zaštitu prirode su predviđena u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine; više od 80% sredstava je namenski potrošeno; izrađeno je više od 50% planiranih studija zaštite.	2	Izvršenje budžeta se ne prati prema programskoj klasifikaciji, već samo prema ekonomskoj klasifikaciji. Sav budžet iz kategorije 0401-0003 za zaštitu prirode je namenjen Ustanovi "Rezervati Prirode" Zrenjanin, koja ta sredstva usmerava na plate, mašine i ostale usluge neophodne za poslovanje te ustanove. Teško je ispratiti koji deo budžeta jeste ili nije izvršen za kategoriju 0401-0003, ali s obzirom da je u svim kategorijama iz ekonomskih klasifikacija 412-416, 421-426, 482 i 512 izvršen više od 80%, može se smatrati da je tako i sa programskom klasifikacijom 0401-0003
IZNAD STANDARDA - JLS kontinuirano (2020-2022.) povećava iznos sredstava namenjenih za zaštitu prirode; sva sredstva se namenski troše; u budžetu su izdvojena sredstva za zaštitu prirode u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine	3	
Izrada ovog dokumenta omogućena je uz podršku američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj dokumenta je isključivo odgovornost autora i ne predstavlja nužno stavove USAID-a, Vlade SAD ili ostalih partnera na projektu. Dokument je nastao u okviru projekta „Zajedno za životnu sredinu“, koji podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID), a sprovodi Beogradska otvorena škola (BOŠ) u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije, Međunarodnom unijom za zaštitu prirode (IUCN), udruženjem ENECA, međunarodnom organizacijom The Nature Conservancy (TNC) i Američkom privrednom komorom u Srbiji (AmCham).		